

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประชากร การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยการศึกษาลักษณะ วิจัยปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาต่อการสอนวิชาภูมิศาสตร์ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนอาศัยคำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา และครูผู้สอนวิชา ภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน เป็น หลักประกอบในการพิจารณาแบบสอบถามด้วย

การทดสอบใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปลองใช้กับผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรและนำมาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วจัด สร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. ลักษณะแบบสอบถาม แบบสอบถามจัดทำเป็น 3 ตอน คือ

2.1 แบบสอบถามสำหรับถามผู้บริหารโรงเรียน

2.2 แบบสอบถามสำหรับถามหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา

2.3 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ตอนต้น

แบบสอบถามนี้เป็นแบบเติมค่าหรือข้อความ แบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) แบบสอบถามทั้ง 3 ตอน แต่ละตอนแบ่งเป็น 2 ภาค คือ

ภาคที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของบุคคลากรที่เกี่ยวข้องในการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน
  2. หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา
  3. อาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์
- ภาคที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้น คือ

1. บุคคลากรที่เกี่ยวข้องในการสอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. หลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
4. ตำราเรียน และอุปกรณ์การสอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
5. การเลือกกิจกรรมและการเตรียมการสอน
6. วิธีการวัดผลวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรครั้งนี้เป็น ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และ อาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 27 คน แยกเป็น

ผู้บริหารโรงเรียน 6 คน

หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา 6 คน

อาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 15 คน

โรงเรียนสาธิตสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียน
ตัวอย่างทั้ง 6 โรงเรียน ดังนี้คือ

1. โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน
2. โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา
3. โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูพระนคร
4. โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา

5. โรงเรียนสาธิตวิทยาลักษณ์บ้านสมเด็จพระยา
6. โรงเรียนสาธิตเพชรบุรีวิทยาลัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ไปส่งแบบสอบถามที่โรงเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งแจ้งกำหนดที่จะไปรับแบบสอบถามคืน ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนจำนวนทั้งสิ้น 25 ชุด จากแบบสอบถามที่ส่งไป 27 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.44 แยกเป็น

ผู้บริหารโรงเรียนได้รับคืน 5 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.33

หัวหน้าสาขาวิชาได้รับคืน 6 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

อาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับคืน 14 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.33

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา ครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และชั่วโมงการทำงานของครู

2. แจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ และเสนอในรูปแบบความผสมตาราง

3. หาค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคำตอบ โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 7 ระดับ ดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด ให้ 6 คะแนน

เป็นปัญหามาก ให้ 5 คะแนน

เป็นปัญหาพอประมาณ ให้ 4 คะแนน

เป็นปัญหาน้อย ให้ 3 คะแนน

เป็นปัญหาน้อยมาก ให้ 2 คะแนน

เป็นปัญหาน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ไม่เป็นปัญหา ให้ 0 คะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้สูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

N = จำนวนค่าตอบแทนทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

4. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตร²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

---

¹ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร: โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 40.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.